

วิชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ อย่าคิดนะว่าเราจะยึดเชื้อ เราจะมีเวลานาน เห็นไหม วันคืนล่วงไปๆ เวลายุคกาลมันผ่านพ้นไปแล้ว เรามาย้อนถึงอดีตเราเสียดายวันนั้น เราเสียดายเวลาที่มันผ่านไป ใจ ถ้าเราเสียดายเวลาที่มันผ่านไป ในปัจจุบันนี้เราจะต้องมีสติ ภาระหน้าที่การงานมันก็เป็นหน้าที่ภาระการงานจริงๆ แต่หน้าที่ภาระการงานเวลามันเสร็จแล้วมันก็จะจบนะ

แต่ไอ้หัวใจของเราเนี่ย ไอ้กิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจนี้ มันไม่จบมันไม่สิ้น มันไม่จบไม่สิ้นหรือ เห็นไหม เวลาไม่จบไม่สิ้น การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเนี่ย ผลของการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันต้องไปแน่นอนของมัน เพราะมันไม่สิ้น

ถ้ามันไม่สิ้น เราจะนอนใจไม่ได้ เราจะชะล่าใจไม่ได้ หน้าที่การงานก็ต้องรับผิดชอบ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่นะ เวลาเครื่องอยู่เรายังเฉื่อยชา เรายังแบบว่ายังจับปลัดจับผลูอยู่เนี่ย ถ้าไม่มีข้อวัตรแล้วทำอย่างไร ถ้าข้อวัตรปฏิบัติเห็นไหม มันยังเอือมระอา มันเอือมระอา มันเบื่อน่าหยา มันเศร้าสร้อย นี่ไง ข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ คำว่าเครื่องอยู่นะ จิตถ้าไม่มีเครื่องอยู่มันเร่รอนมากกว่านี้นะ

ถ้าจิตมันมีเครื่องอยู่ก็ข้อวัตรปฏิบัตินี้เป็นเครื่องอยู่ คำว่าเครื่องอยู่ๆ เครื่องอยู่เครื่องอาศัย ถ้าเครื่องอยู่เครื่องอาศัย เราทำไว้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย แต่ถ้าอยู่อาศัยแล้วเราต้องมีสติมากกว่านั้น เรามีปัญญามากกว่านั้น เราจะต้องตั้งสติ เราต้องหัดภาวนาของเรา หัดภาวนาของเรา ยืนตัวขึ้นมาให้ได้ ตั้งตนขึ้นมาให้ได้

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วได้จริงๆ สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้เป็นวิบากกรรมทั้งนั้น เวลาเราเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เพราะอะไร เพราะมนุษย์สมบัติ เห็นไหม มนุษย์สมบัติ เวลาข้าวยากหมากแพง คุณ ถ้าข้าวยากหมากแพง เขาแย่งชิงกัน เห็นไหม ก็เพื่ออะไร ก็เพื่อดำรงชีวิต เวลาคนที่เขาแย่งชิงมาเพื่อดำรงชีวิต คนเขาเห็นแล้วเขาให้อภัยได้นะ เพราะอะไร เพราะมันต้องอยู่ต้องกิน เวลาโรคหิวมันบีบคั้นขึ้นมา โครๆ ก็เห็นใจทั้งนั้น สิ่งที่ว่าเวลามันอึดคัดขาดแคลนขึ้นมาเป็นแบบนี้

เวลาโลกเขาเจริญขึ้นมามันมีความร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมา เราต้องขวนขวาย เราต้องมีการกระทำ กว่ามันจะขึ้นมาได้ เห็นไหม สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันแปรปรวนทั้งนั้น ไม่มีอะไรคงที่ทั้งนั้น ถ้ามันไม่มีอะไรคงที่ขึ้นมา เห็นไหม วิบากกรรมๆ เราทำมาทั้งนั้น ถ้าเราทำขึ้นมา มันถึงมาเป็นผลอย่างนี้ไง ถ้ามันเป็นผลอย่างนี้ เราจะมีสติปัญญาขึ้นไป เราจะทำให้มากขึ้นไปกว่านี้ไง เราจะทำให้จิตใจของเรามีมรรคมีผล ทำให้จิตใจของเราพ้นไปจากทุกข์ให้ได้

ถ้าจะทำจิตใจของเราให้พ้นไปจากทุกข์ให้ได้ เราต้องมีสติสัมปชัญญะ เราจะต้องระลึกถึงใจ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าเราทำดี เราทำคุณงามความดี เราทำของเรา ผลของมันๆ ต้องให้ผลตอบแทนเป็นตามนั้น เป็นสัจจะ ถ้าทำความชั่ว ความชั่วมันคืออะไรล่ะ ความชั่วมันคือกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก มันนอนเนื่องมากับจิตใจของเรา เราไม่มีสติปัญญาแยกได้เลยหรือว่าอะไรดีอะไรชั่ว แต่ถ้าเราแยกแยะได้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว เราจะทำแต่คุณงามความดีของเรา ความดีไง ความดีก็สัมมาทิฐิไง ความชั่วๆ ก็มีฉลาใจ

คำว่า “มิจฉา” นะ มิจฉาแล้วมันยังไม่เท่าทันกับความคิดของตัวเองด้วย มันสวมรอยไปแล้วมันสวมรอยไปมันยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นความจริง เป็นความจริง มันเป็นการกระทำ แล้วเวลาทำขึ้นมาเห็นไหม เป็นผล เวลาผลขึ้นมาโดยสัจจะ เวลาอุณหภูมิมันสูงขึ้นมามันมีความร้อนทั้งนั้น เวลามันลบขึ้นมา อุณหภูมิลบนี้มันหนาวเย็นทั้งนั้น ทั้งร้อนทั้งหนาวมันตายหมดไง หนาวตาย ร้อนตายไง หนาวก็ตาย ร้อนก็ตาย ถ้าไม่มีความอบอุ่น ไม่รู้จักรักษาความอบอุ่นของตัวเอง

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดดีคิดชั่วในหัวใจมันมีทั้งนั้น ถ้ามีทั้งนั้นเราจะทำอย่างไร เราจะมีสติปัญญาอย่างไรรักษาชีวิตเรา รักษาชีวิตเราให้ผ่านพ้นไป ให้มีการกระทำ ให้เป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา ถ้าเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมาเห็นไหม ทำดีต้องได้ดี แต่ความดีอย่างหยาบๆ นะ คุณติ กรรมกร

แบกหาม เขาทำของเขา เขาลงทุนลงแรงของเขา เขาได้ผลตอบแทนเท่าไร ผู้ที่บริหาร ผู้ที่มีปัญญาเขาคิดงาน เขาคิดโครงการ เขาคิดต่างๆ ขึ้นมา เขาได้ผลตอบแทนมากกว่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราเป็นคนหยาบ เราเป็นคนที่ไม่มีความสติปัญญาที่จะรักษาใจเราได้ ข้อวัตรปฏิบัติเห็นใหม่ ข้อวัตรปฏิบัตินี้ สิ่งที่เป็นข้อวัตรปฏิบัติ มันก็ทำเพื่อความเป็นอยู่ของเราแน่แหละ ความเป็นอยู่ของเราเห็นใหม่ คุณติ วัฏฏีวิตร วัตรในห้องน้ำ ทำไว้ทำไม ก็ทำไว้ให้เราขับถ่ายเอง วัตรในศาลามันก็เป็นที่เราใช้สอยเอง สิ่งที่เราทำก็ทำที่เราใช้สอยนี้แหละ เราอยู่อาศัยนี้แหละ แต่ทำไมคนที่เขาไม่ทำละ คนที่เขาไม่ทำ เขาคิดว่าคนอื่นทำแล้วมันเป็นประโยชน์กับเขา

นั่นกิเลสทั้งนั้น กิเลสทั้งนั้น เห็นใหม่ แต่เวลาข้อวัตรปฏิบัติมันทำแล้วจิตใจมันโปร่ง มันโล่งมันโล่งนะ จิตใจมันโล่ง มันโปร่ง มันโล่ง เพราะอะไร เรามีศีล เรามีสมาธิ เรามีปัญญา เรามีศีลนะ เรามีศีลคือความปกติของใจ มีศีลคือธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือข้อแนะนำ ข้อชี้แนะ แล้วเราทำตามๆ ทำตามโดยที่จิตใจของเรายังไม่เป็นธรรม เห็นใหม่ นี่ข้อวัตร

เพราะมันไม่เห็นคุณประโยชน์ไง เพราะไม่เห็นคุณประโยชน์มันก็ทำไปอย่างนั้น ทำไปอย่างนั้น แต่จิตใจของเรามันทำอยู่โดยที่มันไม่มีสติ มันเข้าใจการกระทำอันนั้นไม่ได้

แต่เราทำบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า จนมันเห็นคุณค่าขึ้นมา มันเห็นคุณค่าขึ้นมาทำไม มันเป็นประโยชน์ไง มันเป็นประโยชน์ ถ้าเป็นประโยชน์กับโลกก็เป็นประโยชน์ การใช้สอย เป็นประโยชน์กับอวาสกับวัด เป็นประโยชน์เป็นข้อวัตรปฏิบัติ เป็นข้อวัตร เป็นสิ่งที่เชิดชูหน้าชูตา ชูหน้าชูตาเพราะอะไร?

เพราะมันสะอาด มันน่ารักมันมี มันน่าอยู่อาศัย มันเชิดชูหน้าชูตา เทวดา อินทร์ พรหม เขาเห็นเขาก็ชื่นชม เห็นใหม่ ใหม่ๆ ที่จิตใจเรายังไม่เห็นคุณงามความดีตามข้อเท็จจริง แต่ข้อเท็จจริงถ้าเราทำแล้วจิตใจเราปลอดโปร่ง จิตใจเราผ่องแผ้ว จิตใจเรามีคุณธรรม พอเราจะไปนั่งสมาธิภาวนามันเห็นใจ มันเห็นคุณงามความดีใจ ที่ว่าทำดีๆ ทำดีทางโลก เห็นใหม่ ทำดีที่เห็นเป็นรูปธรรมที่ทุกคนก็เห็นได้ แต่ความดีโดยสติ สมาธิ ปัญญา มันเป็นนามธรรมที่ใครจะเห็นได้ละ นี่ใจเครื่องอยู่

จิตใจมันอาศัยอย่างนี้เป็นเครื่องอยู่ก่อน ถ้ามันยังทรงตัวเองไม่ได้ก็อาศัยเครื่องนี้เป็นเครื่องอยู่ๆ แต่พอมันทำขึ้นไปทำแล้วมันเห็นคุณค่า พอเห็นคุณค่ามันปลื้มใจ เห็นใหม่ น้ำใจมันเกิดขึ้น น้ำใจเกิดขึ้นก็คือตัวจิตใจ ตัวจิตเป็นนามธรรมหามันไม่เจอใจ เราค้นหาเราบวชมาเรา มาหาใจของเรานะ บวชมาหาหาหัวใจของเรา บวชมาเพื่อจะประพฤติปฏิบัตินะ บวชมาเพื่อจะพ้นจากทุกข์

แล้วพ้นจากทุกข์มันเป็นชื่ออย่างเดียว พ้นจากทุกข์มันเป็นความคิด ความคิด เห็นใหม่ นี่ส่งออก ส่งออกโดยอวิชา มันเป็นความจริงขึ้นมาไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาได้ เราทำขนาดไหน ทำแล้วเห็นคุณงามความดี เห็นความจริงขึ้นมา เห็นใหม่ เห็นความจริงขึ้นมา นั่นค่าของน้ำใจ ค่าของหัวใจของเรา หัวใจของเรามันทรงตัวได้ ทรงตัวได้เริ่มต้นจากข้อวัตรปฏิบัติ

ถ้าไม่มีศีลมีธรรมมันจะทำสิ่งใด มันก็คนพาลไป พาลชน พาลชนเอารัดเอาเปรียบเขา เอารัดเอาเปรียบเขา เห็นแก่ตัว เห็นใหม่ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะใจมันได้ หัวใจมันได้ หัวใจเป็นคนกระทำ แต่หัวใจของเรามันมีอวิชาปกปิดหัวใจไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางธรรมวินัย ข้อวัตรเป็นธรรมวินัยนะ มันเป็น ๒๑,๐๐๐ ข้อนั่นนะ มันอาจริวัตร อาคันตุกวัตรต่างๆ มันเป็นข้อวัตร แต่เรามาสวดปาฏิโมกข์กันนี้ เราก็อ่า ๒๒๗ นี้เท่านั้นนะ มันมี ๒๑,๐๐๐ ข้อ ที่เราจะต้องดูแลรักษา แต่เราไม่รู้จักมัน

ครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้แนะ คอยบอก แล้วเราทำตามนั้นๆ ทั้งๆ ที่ไม่เห็นคุณค่า ทำไปด้วยความเหน้อยอ่อน เห็นใหม่ คุณติ ปัญญาชนมันก็บอกว่า เฮ้ย บวชพระนะเว้ย ไม่ใช่มาสมัครเป็นเทศกิจนะมึง ใอนี้มันงานของเทศกิจเขา เทศกิจเขาก็ดูแลในเขตเทศบาลนั้นเพื่อความสะอาดเพื่อความสงบระงับ เพื่อความน่าอยู่ร่มเย็นในเขตเทศบาลนั้น แล้ววางบิลเก็บตังค์ค่าเก็บขยะ

แต่ของเราในวัดวาอารามมันเป็นทีสาธารณะ นี่อาราม อารามิกะ ไม่มีบ้านไม่มีเรือน แล้วกฎหมายบ้านเมืองก็ยกเว้นนะ วัด สถานที่อยู่ของผู้ทรงศีลไม่เก็บภาษี ไม่ต้องเสียสิ่งใดทั้งสิ้น ยกเว้นๆ ทั้งหมดเลย แต่ผู้อยู่ใง ภิกษุที่อยู่ในอาวาสนั้นมันก็ต้องมีข้อวัตรปฏิบัติ เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติเอาไว้แล้ว บัญญัติไว้ก่อนที่จะเกิดรัฐ เกิดเทศบัญญัติ เกิดทุกๆ อย่าง เกิดทีหลังทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ก่อน วางธรรมวินัยไว้ก็ให้อยู่ในอาวาสนั้นด้วยความสงบร่มเย็น

เราประพฤติปฏิบัติ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วด้วยวัตถุมันก็มองเห็นกันว่า โอ้โฮ คนได้ทำเป็นสิ่งที่ประหลาด โอ้ทำชั่ววัตถุปฏิบัติไม่มีสิ่งใดเลย ทำแล้วทำเล่า มันเหมือนกับแม่ครัว ทำวันละ ๓ มื้อ ๔ มื้อ ทำทุกวัน เหงื่อไหลไคลย้อยอยู่หน้าเตา นั่นนะ ทำไม่มีวันจบหรอก เพราะคนมันต้องกินทั้งปีทั้งชาติ แล้วมันต้องมีการเก็บล้างไปตลอด ถ้าไม่มีจากการกินคนก็ตาย ชีวิตอยู่ไม่ได้ ชีวิตอยู่ได้ด้วยปัจจัย ๔ ถ้าชีวิตอยู่ได้แม่ครัวก็ต้องมีวัตถุดิบทำอาหารตลอดไป เพื่อดำรงชีพในสังคมๆ นั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชมา เราบวชมานี้ เราทำความดี ความดีเป็นนามธรรมนะ ความดีเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้ เวลาจิตใจของครูบาอาจารย์ โสดาบัน สกิทาคา อนาคา พระอรหันต์ขึ้นมา มันยิ่งใหญ่ หัวใจที่ยิ่งใหญ่ดีค่าเป็นวัตถุไม่ได้ ดีค่าเป็นจำนวนไม่ได้ ดีค่าไม่ได้ มันยิ่งใหญ่ครอบคลุมโลกธาตุ กามภพ รูปภพ เห็นไหม คุณคิดว่าสามโลกธาตุมันกว้างขวาง มันยิ่งใหญ่ขนาดไหน จิตใจมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ นี่มันพ้นไปจากสามโลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันยิ่งใหญ่ มันครอบคลุมสามโลกธาตุ หัวใจนี้มันยิ่งใหญ่ขนาดนั้น ถ้ามันทำได้

แต่เริ่มต้นที่ไหน? เริ่มต้นจากไหน? เริ่มต้นจากที่ไหนล่ะ?

เริ่มต้นจากบวชมา เห็นไหม มนุษย์ดิๆ บวชมาเป็นพระภิกษุ สมมุติสงฆ์ ดิๆ กิเลส ตัณหาความทะยานอยากทั้งนั้น เนี่ยวิบากกรรมๆ ผลเห็นไหม ผลของการเกิด มันเป็นผลทั้งนั้น ผลของการทำความดีความดีถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะมีศรัทธามีความเชื่อ เพราะมันมีการชวนชวนนะ มาบวชเป็นภิกษุ บวชเป็นพระ นักพรต พรหมจรรย์ นักรบ

นี่ไง นี่วิบากๆ เพราะเราศรัทธาเราเชื่อใจ หัวใจเราเรียกร้องใจ หัวใจเราปรารถนาใจ เราถึงได้มาบวช บวชนี้ใครไปจุดกระชากลากมา เป็นมนุษย์หรือ อามะ ภัณฑะ มีหนี้สินหรือเปล่า อุปัชฌาย์เขากามด้วยความสมัครใจ เราเป็นมนุษย์หรือเปล่า ทูพพลภาพหรือเปล่า มีโรคภัยไข้เจ็บหรือเปล่า เขากามอยู่นั้น กามอยู่นั้นนะ เราเต็มใจ เราเต็มใจมาบวช เห็นไหม นี่วิบาก ผลของมัน ผลของศรัทธาความเชื่อ ผลของหัวใจที่เราอยากได้

คุณ ทางโลกเขา เขาถือศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เขาเห็นพระยกมือไหว้ ยกมือไหว้เพราะพระมีศีล ๒๒๗ โดยพื้นฐานใจ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีศีลเป็นอธิศีลเลย มีศีลเป็นความปกติของใจเลย ใจมันเป็นศีลโดยอัตโนมัติเลย อธิศีล เป็นศีลเป็นธรรม เพราะมันเป็นธรรมนะ

คูลี คีล สมาธิ ปัญญาะ ปัญญาทำสมาธิเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม ปัญญามันเกิดขึ้นไปเดี๋ยวมันก็ดับ แต่เวลาพิจารณาไปเป็นอนุปปชรรณกที่ตายตัว มันคงที่ อธิศีลมันเป็นอย่างนั้น มันเป็นทองทั้งแท่ง มันเป็นธรรมทั้งแท่งอยู่ในใจนั้น ใจนั้นเป็นธรรมทั้งแท่งอยู่นะ มันไม่มีสิ่งใดเข้าไปเจือปนเลย นั่นนะอธิศีล คีลอันนั้นนั่นล่ะ

แต่ครูบาอาจารย์เกิดขึ้นมาได้อย่างไร หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านทำตัวของท่านยังไร ท่านถึงได้พ้นจากทุกข์ไปได้ เวลาท่านต่อสู้กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของท่าน ท่านล้มลุกคลุกคลานมาขนาดไหน “ภิกษุทั้งหลาย แก่จิตแก่ยากณะ ปฏิบัติมา ให้มีปัญหามาผู้เฒ่าจะแก่วะ ผู้เฒ่าจะแก่วะ”

เพราะผู้เฒ่าล้มลุกคลุกคลานมาพอแรงแล้ว ผู้เฒ่าทุกข์ยาก ผู้เฒ่าเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลสกว่าจะเผชิญหน้ากับมันจะไปต่อสู้กับมัน เห็นไหม เราจะเอามือเปล่าๆ ไปสู้กับเสือร้าย ถ้าเราเข้าไปสู้กับเสือร้าย เราไม่มีอาวุธสิ่งใดๆ เลย ครูบาอาจารย์ท่านถึงให้ข้อวัตรปฏิบัติเราไว้ไง นี่เป็นเครื่องอยู่ๆ ท่านจะไปสู้กับเสือร้าย มันควรมีอาวุธบ้าง คีล สมาธิ ปัญญา ควรจะมีของเราบ้าง ถ้ามีของเราบ้าง เห็นไหม ทำแล้วมันภูมิใจนะ มันภูมิใจ เห็นไหม ถ้ามันภูมิใจจากข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา เราจะเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาด้วยความภูมิใจ ด้วยความอบอุ่นนะ

แต่ถ้าเรา จิตใจของเราอ่อนแอ มันวิบากกรรมทำดีหรือชั่ว เวลาทำขึ้นมาเรียกร้องๆ เรียกร้องแต่จะเอามรรคเอาผล แต่เหตุมันไม่สมควร เราทำกัน ถ้ามันเป็นกุศล มันเป็นเรื่องของกิเลส มันเป็นเรื่องของการเอารัดเอาเปรียบ มันเป็นเรื่องของมารทั้งนั้นเลย แต่เราปรารถนาจะเอาธรรม เราสิ้นสุดไปแล้ว เราเดินไปในทางของกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ไป ทำชั่วร้ายของอวิชชา แล้วเราจะปรารถนามรรคผลได้อย่างไร สิ่งที่มีมันได้ก็เวรกรรมทั้งนั้น สิ่งที่มีมันจะได้มา มันก็ได้มาแต่บาปอกุศล มันได้มาแต่สิ่งหนักหน่วงในใจ ทำแล้วไม่สมความปรารถนา ทำแล้วมีความทุกข์ความยาก

คูลี คุณท้าวทำสิ่งไรแล้วก็เรียกร้องทั้งนั้น “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก่เฒ่าแล้วจงวางมือเถิด เราจะให้ท้าวตปครองเอง” แล้วมันไปคิดไปคร่ำไปครวญอยู่แล้วมันไม่ได้ผลตามนั้น ทุกข์ยากเผาหัวใจ จนสุดท้ายตัดสินใจฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แย่งชิงเลย แย่งชิงเอาซึ่งๆ หน้า แย่งชิงโดยความคิด แย่งชิงด้วยความเศร้าด้วยความทุกข์ในใจมาพอแรงอยู่แล้ว สุดท้ายแล้วไม่ได้แย่งชิง เอาซึ่งๆ หน้าเลย ฆ่า! แต่มันก็ทำไม่ได้

เห็นไหม นี่วิบาก ผลของกรรม ผลของเวรของกรรม ผู้ที่เขาทำคุณงามความดีมา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น มันเป็นไปได้ไม่ได้ จะจ้างคนมาทำลายขนาดไหน องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับพระ เพราะพระภิกษุเป็นทุกข์เป็นร้อนแทนองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ภิกษุทั้งหลาย ไม่ต้องตกใจ เป็นไปได้ไม่ได้หรอก มันเป็นไปได้ไม่ได้เลยที่เขาจะมาทำร้ายองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นไปได้ไม่ได้เลย”

แต่เขาทำจริงๆ ทำจริงๆ แต่มันเข้ามาไม่ถึงตัวใจ มันจะมีเหตุการณ์พลิกผันไป เหตุการณ์ให้สิ่งนั้นหายไป เหตุการณ์นั้นเข้ามาถึงองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ ด้วยบุญบารมีด้วยธรรมขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่พระเทวทัตมีความสำนึกแล้วเวลาจะมาราบขอมาองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “มาไม่ถึงเราหรอก เข้ามาไม่ได้ เข้ามาไม่ได้”

แล้วข่าวก็ส่งมาเรื่อยๆ ไซ้ไหม เพราะเวลามานี้มันแบบว่าผู้ที่เคยทำลายความสงบระงับในสังคมสงฆ์ แล้วเขาระลึกได้ เวลาเขาระลึกได้เขาประกาศว่าเขาจะมาขอมา ด้วยความเป็นสุภาพบุรุษของเขา ทุกคนมันก็ส่งข่าวกันมา มาแล้วนะ มาถึงหน้าเขตวันแล้วนะ มาแล้วนะ พระพุทธเจ้าบอกว่าเป็นไปได้ เป็นไปได้ที่จะเข้ามาหาท่าน แต่มาใกล้ๆ นั่นนะ

สุดท้ายด้วยความสำนึก มาถึงหน้าเขตวันแล้วจะเข้าเฝ้าองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะชำระล้างร่างกายให้สะอาดเสียก่อน ลงไปจะเอาน้ำลูบหน้า จะทำตัวเองให้สดชื่นเพื่อจะไปเฝ้าองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลงจากแค่นั้นธรณีสูบทันที หายไปเลย ไปทันที นี่ไงผลของมันไง ใครทำอะไรได้ดั่งอย่างนั้น วิบากกรรมๆ มันเป็นวิบาก

สิ่งที่เราเกิดขึ้นมามันวิบาก การทำคุณงามความดีมานะ คุสึ เรามานั่งกันอยู่นี้ อากา ๓๒ สมบูรณ์ หัวใจนี้สมบูรณ์ ทุกอย่างสมบูรณ์หมดเลย มีอย่างเดียวเท่านั้น อวิชชามันปิดหัวใจไว้ อวิชชาคือพญามาร ครอบคร้วของมารมันอยู่ในหัวใจของพวกเราอยู่นี้ แล้วมันครอบคลุมไว้ทุกอย่างที่เรามีเจตนามาบวชพระ บวชพระมาเป็นพระปฏิบัติ บวชมาเพื่อจะสู้กับกิเลส แล้วเราทำไมวิบากที่ให้ผลมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา แล้วได้บวชแล้วนี่ วิบากของผลกรรมดีมันมาขนาดนี้ แล้วทำไมกิเลสมันยังมาเกลี้ยกล่อม กิเลสมันมาพลิกแพลงในหัวใจของเราให้เราคิด แลลบลคิดออกนอกเรื่องนอกราว

ไอ้เรื่องนั้นมันเรื่องโลกนะ เรื่องความเป็นอยู่ของโลก โลกเขาเป็นอยู่กันอย่างนั้น เราเกิดมากับโลก ถ้าเราไม่ได้บวชเราก็คือเป็นแบบนั้น แล้วเราบวชเป็นพระ เราเสียสละมาแล้ว เราทิ้งมาแล้ว เราไปวิตกกังวลไปคิดถึงมันทำไม เขตนอกศาลาเขตนอกวัดไปนี่เราไปคิดถึงมันทำไม

ถ้าเราจะคิดเราคิดในทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าสงสัยในข้อวัตร ในข้ออรรถข้อธรรม ก็พระไตรปิฎกไป หนังสือในตู้ก็เยอะเยอะ ถ้ามีปัญหาขึ้นมาเราก็คือยังอยู่ที่นี่ แต่อย่างว่าแหละ เวลา มันพูดไปแล้วมันความเห็นไม่เหมือนกัน มันอึดอัด พูดอะไรไปไม่ใช่ ไม่ใช่สักอย่างหนึ่ง ไม่ใช่สักอย่างก็คันค้ำเอง คันค้ำเองก็ทางจงกรมไป เอาเข้าไปสิ ทำให้มันได้จริงขึ้นมา ถ้ามันได้จริงขึ้นมา เห็นไหม นี่มันการกระทำแบบนี้ นี่ไง วิบาก วิบากคือผลมันส่งมาขนาดนี้แล้วนะ ผลมันส่งเรามา นี่นั่งกันอยู่ที่นี่ เป็นพระสมณบุรุษอยู่ที่นี่ ผลมันส่งมาให้เรามีโอกาส ที่ทางโลกเขาแสวงหา เขาอยากได้โอกาส

คุณสิ เวลาเขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นพระเห็นเจ้านี่ เข้าไปบิณฑบาต เห็นไหม เขาใส่บาตร เขายกมือท่วมหัวเลย แล้วเขาก็อยากได้โอกาสอย่างนี้ โอกาสที่เป็นนักรบอย่างเรานี้ เดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนา แล้วจะได้มรรคได้ผลขึ้นมาในหัวใจ

ทำขึ้นมาสิ ทำขึ้นมาให้มันเป็นผลของเรา ถ้ามันเป็นผลของเรามันสมกับโอกาสไป ถ้าเราไม่มีสติปัญญา เวลาทำไปแล้วล้มลุกคลุกคลาน ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้น ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นมันก็อำนาจวาสนาบารมีของคน คนสร้างอำนาจวาสนาบารมีมามากน้อยแค่ไหน แม้แต่มีความเชื่อ มีเจตนาความเชื่อนี้ก็มหาศาลแล้ว มีเจตนา มีความเชื่อ ความเชื่อขึ้นมาแล้ว ความเชื่อไม่ใช่ความจริง ความเชื่อเชื่อขึ้นมาแล้วให้คันค้ำ ให้ประพฤติปฏิบัติให้เกิดความจริงขึ้นมา ถ้าเกิดความจริงขึ้นมา เห็นไหม

ถ้ามีสติ มีสติชีวิตเราราบรื่นมาก เข้านี้ทำสิ่งใดสดชื่นนะ เพราะมีสติสัมปชัญญะควบคุมความคิดได้ แต่ถ้าสติเราอ่อนแอเนะ มันเบื่อหน่าย มันจำเจ มันซ้ำซาก เบื่อหน่ายจำเจซ้ำซากแล้ว ก็เลสมันจำเจซ้ำซากไหม เกิดเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะเนี่ยมันจำเจซ้ำซากไหม เกิดมาเป็นมนุษย์ชาตินี้ชาติเดียวใช่ไหม เราไม่เคยเกิดเป็นมนุษย์เลยหรือ ถ้าเราไม่เคยเกิดเป็นมนุษย์เลย เราจะไม่มีจริตนิสัยอย่างนี้ เหมือนคุณสิ คุณศุภตาเขาขึ้นมาสิ เขาขึ้นมาเหมือนกันหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมา ถ้าเราไม่เคยเกิดมาเป็นมนุษย์เลยมันก็ต้องเป็นสิ่งที่ดี เริ่มต้นจากศูนย์ มันต้องสะอาดบริสุทธิ์ไปสิ แต่นี่ทำไมจิตใจเรามันเรรวน ทำไมมันมีอะไรไม่พอทุกๆ อย่าง

เลยละ อะไรๆ มันขัดแย้งขัดใจไปหมดเลย นั่นมันคืออะไรละ อะไรที่มันขัดแย้ง ที่มันขัดแย้งกับความเป็นจริงอยู่นี่อะไรละ แล้วเรบอกเกิดชาตินี้ ชาตินี้ก็เหมือนตุ๊กตาที่เขาปั้นขึ้นมาใหม่ๆ มันยังสดๆ ร้อนๆ ฟังเขาออกมาจากเตา เป็นตุ๊กตา เกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาใสสะอาดใจ ที่มันไม่ใสสะอาดเพราะอะไร วิชากรรมๆ วิชาอะไร ผลของมันนะ

เราทำดีทำชั่วกันมานะ แล้วเวลาทำดีทำชั่วกันมาแล้วมันคืออะไรละ กุศลลาธัมมา อกุศลลาธัมมา เราทำมาทั้งนั้น เราทำมาทั้งนั้น นั่นเราทำมาทั้งนั้น สิ่งที่มีมันมีความผิดพลาดอันนั้นก็สุดวิสัย แต่ขณะนี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเรามาบวชเป็นพระ เราบวชเป็นพระ เห็นใหม่ วิชาของกรรม วิชาของการกระทำ ขนาดวิชาของการกระทำมันจะมีอะไรสูงค่าไปกว่านักพรต มันมีอะไรสูงค่ากว่านักพิสูจน์ นักค้นคว้า นักประพุดติปฏิบัติ นักวิทยาศาสตร์กว่าเขาจะทดสอบสิ่งใดได้นะ เขาต้องหางบประมาณ เขาต้องหาสถานที่ เขาต้องหาสิ่งที่เขาจะทำวิจัยของเขา

ไอ้ของเรานี่อริยสัจ สัจจะความจริงนี่ เรื่องของใจเราค้นคว้าได้เลย หัวใจเรามีอยู่แล้วเห็นใหม่ หัวใจเรามีอยู่แล้ว ของทุกอย่างมันสมบูรณ์อยู่แล้ว เห็นใหม่ สติก็ซื้อไม่ได้ สมาธิก็ซื้อไม่ได้ สติก็ซื้อไม่ได้ ปัญญาที่สั่งซื้ออะไรไม่ได้เลย สั่งซื้อมาจากใครก็ไม่ได้ ฟังจากครูบาอาจารย์มาก็จับจิตมาเดี๋ยวกี่หลุดไม่หลุดมือไป ค้นคว้ามาในพระไตรปิฎกอ่านมาก็จำได้ อ่านมาบางทีก็ขัดแย้งกับหัวใจ มันเอาที่ไหนละ เราจะสั่งซื้อที่ไหน เราจะแสวงหาที่ไหน

แต่ถ้าเราเข้าทางจกรมนั่งสมาธิภาวนา เวลามันเกิดขึ้นมามันทั้งมาก เวลาธรรมมันผุดอะไรที่มันสงสัยมันตอบใจอภัยหมดเลย เข้าใจแจ่มแจ้ง พอเข้าใจแจ่มแจ้งเนี่ยสว่างไสว หัวใจเบิกบาน โอ๊ย! มีความสุข นั่นไง คุปัญญามันเกิดสิ เวลาปัญญามันเกิดแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นมาเห็นใหม่ อันนั้นธรรมเกิดนะ ยังไม่ใช้มรรคไฉ่ผลเลย

ถ้าเวลาได้มรรคผลนะ “ธรรมเกิด” เวลาเกิดขึ้นมาแล้วก็อยากได้อีก มันก็เป็นต้นหาความทะยานอยาก ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้น แต่ถ้าเรามีสติปัญญากลับมาพุทโธ กลับมาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ นี้อยู่ในทางจกรมนั่งสมาธิภาวนาอย่างนั้น ถ้ามันสงบ ตั้งใจให้ดี ตั้งสติให้ดี สงบก็ให้มันสงบเข้ามา เข้ามาโดยข้อเท็จจริง เป็นสัจจะความจริง มันสงบเข้ามาด้วยคำปริกรรม มันสงบเข้ามาด้วยสติปัญญา สงบเข้ามาเราก็ดูแลรักษาเข้ามา สงบมากสงบน้อยแค่ไหน ถ้ามันสงบจนเข้าไปสักแต่ว่า นั่นเข้าไปถึงจิตใจเลย อันนั้นก็ป็นอำนาจาสนาของเรา แล้วเราก็ตั้งสติของ

เราไว้เดี๋ยวมันคายตัวออกมา จะกี่ชั่วโมงก็แล้วแต่ มันต้องคายตัวออกมา คนที่เป็นความจริงเวลาเข้าเขาต้องรู้ว่ามันเป็นความจริงของมัน เวลาคายออกมา มันคายตัวออกมามันเริ่มมีความรู้สึกมากขึ้น มันหยาบขึ้น ออกมาเนี่ยเรารู้ได้ เข้า ออกนี้เรารู้ได้ชัดเจนเลย

ถ้าเรารู้ชัดเจนอย่างนี้ ต่อไปสมาธิจะเข้าอีกอย่างนี้ มันเข้าได้โดยความสามารถเลย เวลาพุทโธ พุทโธนี้ ถ้ามันจะมีสิ่งใดมาถูกระชาก สิ่งใดที่มันมากอยุ่เหยยให้เราเข้าไม่ได้ เราจะไม่เชื่อสิ่งนั้น เราจะเกาะพุทโธไว้ เราจะมิตติสัมปชัญญะไว้ นี่ไงชำนาญในวสี พอเราจับของเราไว้ สิ่งใดที่เข้ามาถ่วงเราจะไม่สนใจ เราจะไม่สนใจสิ่งนั้นเลย เราจะตั้งสติของเรา มันก็เข้าไปสู่สักแต่ว่า สุขมาก มีความสงบระงับมาก แล้วสติพร้อมอยู่อย่างนั้น สักแต่ว่า เวลามันคายตัวออกมานี้ โอ้โฮ! มันหยาบ คนเราเข้าไปอยู่ในที่อุณหภูมิตั้ง แล้วออกมาที่อุณหภูมิห้าหกหรืออย่างนี้ร้อนตายห่านี้ มันมีความแตกต่างอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบเข้ามามันออกมาเป็นโลก มันร้อน มันรู้ว่ามันมีผลแตกต่าง เวลามันเข้ามันก็เข้าด้วยความสงบระงับ เวลามันคายตัวออกมาออกมามันต้องมีความชำนาญในนี้เวลาเข้าเวลาออก นี่แค่สมาธิ สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ แต่ไม่มีสมาธิมันก็เป็นเรื่องโลกทั้งนั้นล่ะ มันมีความสงบระงับขึ้นมาเห็นใหม่ นี่ที่เราทำกันอยู่นี้ เครื่องอยู่ เครื่องอยู่ จากเครื่องอยู่นะ

เพราะเราเห็นคุณเห็นประโยชน์ เราจะอยู่กับเครื่องอยู่นี้ อย่างน้อยมันทำให้วัดสะอาด อย่างน้อยทำให้เทวดาชื่นชม อย่างน้อยทำให้คนที่ศึกษาธรรมะเขาบอกว่านี่วัดนี้มีพระอยู่ ไม่ใช่วัดร้าง ไม่ใช่วัดมีแต่คนโกนหัวห่มผ้าเหลืองอยู่ในวัด แล้วมันปล่อยวัดมันสำมะเลเทเมา

ถ้าทำข้อวัตรนี้มันก็เป็นที่ชื่นชมของเทวดา อินทร์ พรหม มันเป็นที่ชื่นชมของชาวพุทธ นี่ไง ทำเครื่องอยู่เพื่ออาศัยอยู่เฉยๆ เลย แต่เพราะเห็นคุณค่าของมัน ทำแล้วก็จบที่นั่น ความดีก็คือความดี นี่วิบากกรรม ผลทำความดีนี้เห็นใหม่ เทวดา อินทร์ พรหม ชื่นชม ผู้ที่เป็นชาวพุทธก็ชื่นชมว่าสิ่งนั้น ภิกษุฉันแล้วไม่ดูคาย ภิกษุฉันแล้วก็พยายามค้นคว้าหาความจริงของตัว เค้าชื่นชมเห็นใหม่ นี่ชื่นชมเพราะเครื่องอยู่นะ

เครื่องอยู่นี้ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมตอบสนององค์ ศาสดาของเรา บริษัท ๔ เขารับรู้ได้ วัฏฏะเขารับรู้ได้ เทวดา อินทร์ พรหม เขารับรู้ได้ แต่ผลของเราล่ะ ผลของเราล่ะ ผลของเรา ผลของเราคือความจริงของเราไง ความจริงที่ละเอียดขึ้นไป

เพราะเราอาศัยสิ่งข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ แต่จิตใจเรานี้มันมีคุณธรรม พอมีคุณธรรมมันชื่นชม มันรื่นเริง มันอาจหาญ มันเข้าทางจงกรมด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส

เวลาปฏิบัติไปนี่เราสมบุรณ์มา เห็นไหม บวชพระ บวชพระมาถ้าถูกต้อง ถูกต้องเป็นสมมุติสงฆ์โดยสมบุรณ์ เราก็สบายใจ บวชพระถ้ามีความผิดพลาด ทำสิ่งใดไปแล้วนี่เห็นไหม วิบัติ ๔ วิบัติ ๖ ความวิบัติ เราเกิดมาด้วยความวิบัติก็เป็นคนพิการ คนพิการก็คนไม่สมบุรณ์ คนพิการไม่สมบุรณ์เราก็เห็นได้ชัดว่าเขาพิการ เขาไม่สะดวก ความเป็นอยู่เขาไม่สะดวก

ไอนี้เหมือนกัน ถ้ามันบวชมาด้วยความเป็นวิบัติ ไม่สมบุรณ์ขึ้นมา นี่เราจะประพฤติปฏิบัติเราก็เริ่มสงสัยเริ่มลังเล แต่ถ้ามันสมบุรณ์ละ ทำทุกอย่างถูกต้องดั่งงามหมดละ ถ้าทำทุกอย่างถูกต้องดั่งงามหมดละ มันมีอะไรอีก มีก็มีกิเลสมันคอยยุแหงนี้ไง

วิบากกรรมผลดีหรือชั่ว ถ้าผลดีมันต้องให้เป็นผลเป็นความดี ถ้าเราทำถูกต้องดั่งงามขึ้นมา โดยมีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา มันเป็นผลที่ดี ถ้าผลที่ดีทำขึ้นมาแล้วนี่เห็นไหม จากทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาแล้วนี่ เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าจิตใจมันสงบระงับขึ้นมา ถ้าจิตใจสงบระงับ มันมีความสุขของมันอยู่โดยข้อเท็จจริงของเขายู่แล้วนะ

จิต เห็นไหม “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” จิตสงบ จิตระงับ เห็นไหม คุณครูบาอาจารย์ของเราสิ ครูบาอาจารย์อายุ ๗๐ ๘๐ ๑๐๐ ท่านทำไม่อยู่ในผ้ากาสาพัตร์ด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส ด้วยความสุขความรื่นเริงของท่านละ นั่นนะเพราะหัวใจของท่านมีที่พึ่งที่อาศัย หัวใจของท่านมีคุณธรรมไง ท่านมีคุณธรรม

แล้วท่านเป็นอยู่อย่างนั้น แล้วเราอยู่นี้เรามีความเร่าร้อนไหม ถ้าเรามีความเร่าร้อน นั่นนะมาร เราจะทำอย่างไร นี่กำจัดมัน ทำลายมัน เพื่อความรื่นเริงความอาจหาญ มีความสุข ความสงบ ความระงับในหัวใจของเรา เราต้องทำของเราขึ้นมา

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่มันเป็นความดีของโลก กับความดีของธรรม ความดีของธรรม คนคนนั้นเป็นคนที่มัจฉานิสัยที่ดี เขาทำสิ่งใดถูกต้องดั่งงามแล้วเขาเข้าสู่ทางจงกรม เข้าสู่ทางนั่งสมาธิภาวนา เราชื่นชมแล้วเราอย่าไปทำให้กระทบกระเทือนกัน

แต่คนที่เป็ผลดีหรือชั่ว เวลาทำความชั่ว ปิดไว้ ซ่อนเร้นไว้ เวลาเขาทำสิ่งใด ไม่ไปยุ่งกับเขาสิ่งใด เวลามีการมิจงานขึ้นมาก็อยู่ในทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา พอเขาเสร็จงานเสร็จการ

แล้วตัวเองก็เร่ร่อน นี่เวลาเขามีการมีงานของเขา เราก็ต้องมีการมีงานอันนั้น เพราะอะไร เพราะมันเป็นข้อวัตร มันเป็นสมบัติสาธารณะ มันเป็นสมบัติของของสงฆ์

ของสงฆ์ คือ อยู่ร่วมกัน ใช้ร่วมกัน ทำร่วมกัน มันก็ต้องทำร่วมกัน เพราะอะไร เพราะเราใช้เหมือนกัน เราอยู่ด้วยกัน แต่เวลาเขาทำข้อวัตร เราก็เข้าทางจงกรมซะ เราจะภาวนา เวลาเขาเสร็จงานแล้วเราก็เร่ร่อน ไม่มีสิ่งใดเลย เห็นไหม ผลดีหรือชั่ว เอาผลดี เดินจงกรมนั่งสมาธิ ภาวนาทุกคนต้องเกรงใจใช้ไหม เป็นความดีนี้ เราจะทำคุณงามความดีทุกคนต้องชื่นชมเราสิ ทุกคนต้องส่งเสริมเราสิ

แต่นี้มันไม่ใช่เวลา คนเรามีกาลเทศะ กาลเทศะถึงเวลาทำอะไร ควรทำอะไร นี่ไงข้อปฏิบัติก็เหมือนกัน คนเราเร่ร่อนไม่มีสิ่งใดอยู่ที่นี่ มันมีข้อวัตรอยู่ที่นี่ มันก็ให้หัวใจมันมีที่พักที่อาศัย ลองไม่มีข้อวัตรสิ ไม่มีข้อวัตรมันก็เร่ร่อน คนไร้บ้าน มันนอนกลางดินกินกลางทราย หัวใจที่ไม่มีเครื่องอยู่ล่ะ มันอยู่ไหน ถ้ามันอยู่นั้น เดียวมันก็คิดออกนอกเรื่อง พระที่เสียหาย เสียหายกันก็เพราะแบบนี้แหละ เวลามันมากเกินไป วันๆ มันหงอยมันเหงา ไม่มีอะไรทำ มันก็ต้องหาผลงานของมัน ผลงานก็ผลงานดีหรือชั่วมันนี่

แต่เราจะเอาความจริงของเรา เพราะอะไร เพราะเราบวชมาแล้วไง เราไม่ห่วงใยกับชีวิตของพวกเราเอง ถ้าเราเป็นนักบวช เราเป็นนักต่อสู้ เห็นไหม ปัจจัย ๔ มันมีอยู่แล้ว เราไม่ต้องการให้ใครมาชื่นชมเลย ใครมาชื่นชมมันเป็นภาระทั้งนั้น นี่เวลามาวัดมาวาเห็นไหมนี่มันเป็นภาระทั้งนั้น แต่มันเป็นสิทธิของเขา เพราะบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อุบาสก อุบาสิกา เขาอยากได้คนชื่นชม เขาแสวงหา เขาค้นค้นมา นั่นเป็นสิทธิของเขา

แต่มันก็เป็นปัญญาของหัวหน้า หัวหน้านะมีปัญญาขนาดไหน รักษาวัตรนั้นให้ยังอยู่ในกฏกติกา ยังอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติ ยังอยู่ในศีลในธรรม ไม่ใช่เป็นโรงมหรสพสมโภช กลายเป็นโรงหนังโรงละครไปกับเขา พอโยมมาก็เอาเลย คอนเสิร์ตจัดเลย ทุกคนสะดวกสบาย เอาอย่างนั้นหรือ มันอยู่ที่หัวหน้าไง ถ้าหัวหน้าฉลาด หัวหน้าที่จะพาหมู่คณะให้มันมีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ เขาไม่ให้สิ่งนั้นเข้ามาในวัด เขาเข้ามาแค่ไหนต้องมีขอบเขตของเขา เราต้องมีขอบเขตของเรา เรามีขอบเขตของเราเพื่อไม่ให้เขารุกล้ำเข้ามา

แต่เวลาเราบอกว่าบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นเจ้าของศาสนา ใช่ อุบาสก อุบาสิกา เขาเป็นชาวพุทธ เขาพูดได้ เขาพูดได้ว่าอะไรควรและไม่ควร แต่ภิกษุเราก็ต้องมี

สติปัญญา ซึ่งแจ่ว่าอะไรควรและอะไรไม่ควรเหมือนกัน มันอะไรควรและไม่ควรของเขา เขาแสวงหาของเขา เขาชื่นชมของเขา เขาอยากได้นิพพานของเขา นั่นก็เป็นสิทธิของเขา

นักพรต นักบวช นักรบ เราก็ต้องการเวลาของเรา เราต้องการทำความสงบระงับของเรา เราก็ต้องการของเรา เราก็แจ้งให้เขาเข้าใจได้ เราพูดให้เขาเข้าใจได้ ถ้าเขาเข้าใจได้ เขาจะอ้อ! ไม่น่าเข้ามารบกวนท่านเลย ท่านกำลังต้องการเวลา ขอให้อธิบายให้เขาเข้าใจเถอะ ขอให้อธิบายให้เขาเข้าใจ

แต่เราอธิบายให้เขาเข้าใจไม่ได้ แล้วเราอธิบายให้เขาเข้าใจไม่ได้เพราะเราไม่รู้สิ่งที่จิตใจ ไม่มีเครื่องอยู่มันต้องอาศัยอะไร เวลาจิตใจที่มีศีลสมาธิปัญญาแล้วมันต้องการอะไร แล้วเวลาทำไปแล้วนี้ เวลาที่มันเป็นประโยชน์ขึ้นมามันเป็นอย่างไร แล้วจิตใจที่มันทำขึ้นมา มันทำขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับใคร สุดท้ายแล้วก็ทำเพื่อประโยชน์กับโลก ศากยบุตรพุทธชินโรส ศาสนาทายาท ทายาทโดยธรรม ชาวพุทธแสวงหาทายาทโดยธรรม

เพราะมีคุณธรรมในใจเป็นประโยชน์ เห็นไหม นี่ไง วิบากกรรมไง เขาทำดี เขาต้องได้ดี เขาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความเห็นถูกต้องดีงามของเขา เขาจะต้องมีคุณธรรมในใจอันนั้น

เพราะมีคุณธรรมในใจอันนั้นนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เห็นไหม “อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน อานนท์ เราทุกข์ยากเหลือเกิน เอาน้ำมาเถิด” แล้วพระอานนท์อุปัฏฐากอยู่อย่างนั้น พระอรหันต์ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีความทุกข์อยู่อีกหรือ ในเมื่อใจมันวิมุตติอยู่แล้วนี้ความทุกข์มันไม่มีหรอก แต่ในเมื่อมันต้องแบกหามธาตุขันธ์นี้ไปเห็นไหม

“อานนท์ ร่างกายนี้เหมือนเกวียนที่ชราคร่ำคร่า มันใกล้จะพังอยู่แล้ว มันจะต้องเคลื่อนไปอีก เอาน้ำมันมาหยอดมันหน่อยหนึ่ง หยอดเกวียนให้ล้อมันหมุนได้ อย่าให้มันเสียดสีกันไปจนมันเกิดประกายไฟ ร่างกายที่มันชราคร่ำคร่า ที่มันทุกข์ยากขณะนี้ มันจะต้องก้าวเดินไป เพื่อจะไปนิพพานข้างหน้า ขอน้ำกินหน่อยหนึ่ง”

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีความทุกข์อยู่อีกหรือ ยังมีความทุกข์อยู่อีกหรือ เห็นไหม นี่ความเห็นของโลก

แต่ถ้าเป็นสัจจะความจริงนะ มันเป็นความจริงในใจนั้น เพื่อประโยชน์อันนั้น เห็นไหม นี่มันเป็นวิบากนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ได้มาบวชเป็นพระ เป็นนักรบ เรามีวิบากกรรมที่ดีมา ถ้าเรามีวิบากกรรมที่ดีมาแล้วนี้ เราจะพยายามส่งเสริมหัวใจเราให้เกิดศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเกิดศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดมรรคเกิดผล หัวใจดวงใดไม่มีมรรค หัวใจดวงนั้นจะไม่มีผลงานขึ้นมา

เราศึกษามาก็ศึกษาแบบโลกๆ ใจ ศึกษาแบบสุดมขปัญญา ศึกษาจากนักวิชาการ เขาศึกษามาทั้งนั้น พอศึกษามาแล้ว ศึกษามาแล้วก็ยังล้งเลงสงสัย แต่เรามาตรวจสอบภาคปฏิบัตินี้ เราจะทำคุณงามความจริง เราจะทำคุณงามความดีให้เกิดความจริงขึ้นมาในใจ

ถ้ามันเกิดทำความจริงขึ้นมาในใจ เห็นไหม เนี่ยอตัดตสมบัตติ ถ้ามีสมบัติขึ้นมา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา พระเราเป็นผู้ทรงธรรมและทรงวินัย ถ้าพระเราทรงไว้ในหัวใจทั้งหมด เราทรงความจริงไว้ สิ่งที่เราทำรับตำรานั้นมันเป็นทฤษฎี แล้วความจริงมันอยู่กลางหัวใจนี้ ทำไมมันจะพูดกับเขาไม่ได้ เขาจะเรียน ๘ ประโยค ๑๐๐ ประโยคขึ้นมามันเป็นทฤษฎีทั้งนั้น แล้วความจริงมันอยู่ในหัวใจของเรา ของนักปฏิบัติ แล้วมันจะไปกลัวอะไรละ

เห็นไหม นี่ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราต้องปฏิบัติของเรา เอาคุณงามความดีของเรา เอาความจริงของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ตั้งใจ จะทุกข์จะยากก็ทุกข์ยาก พระโศณะเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก หลวงตาท่านพูดประจำ เพราะท่านก็ทำของท่าน เวลาท่านขึ้นชมอาจารย์สิงห์ทอง เห็นไหม ท่านเดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่ขาว ท่านเดินจงกรม ท่านภาวนาของท่าน เขาชื่นชมกันตรงนั้น

แต่ชื่นชมอยู่ในวัดอยู่ในอาวาสใช่ไหม ก็ต้องอาศัย อาศัยข้อวัตรปฏิบัติ อาศัยสถานที่อยู่ แล้วก็ประพฤติปฏิบัติ อาศัยความสงบระงับ ไม่ให้มีการคลุกคลีกันเกินไป ไม่ให้มีสิ่งใดเข้ามารบกวน นี่เพื่อสัจจะเพื่อความจริงใจ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ทำดีทางโลกกับดีทางธรรม ดีทางโลกก็สิ่งที่พิสูจน์ได้ ตรวจสอบได้ ดีทางธรรมคือดีโดยศีล สมาธิ ปัญญา ดีโดยนามธรรม ดีโดยค่าของน้ำใจ ดีโดยหัวใจ เอวัง

